Źródło: ,,Spotkania z fizyką'' Nowa Era

Zasady oceniania

Wymagania ogólne – uczeń:

- wykorzystuje pojęcia, prawa i wielkości fizyczne do opisywania zjawisk oraz potrafi wskazać ich przykłady w otaczającym świecie;
- rozwiązuje problemy i zadania, wykorzystując poznane prawa, zasady oraz zależności fizyczne;
- planuje i przeprowadza obserwacje oraz doświadczenia, a następnie analizuje ich wyniki i formułuje na ich podstawie wnioski;
- korzysta z informacji zawartych w różnych materiałach źródłowych, w tym w tekstach popularnonaukowych oraz wiarygodnych źródłach internetowych;
- sprawnie komunikuje się, posługując się właściwą terminologią;
- wykorzystuje narzędzia matematyczne do opisywania i rozwiązywania problemów fizycznych;
- samodzielnie wyszukuje, selekcjonuje, porządkuje i krytycznie analizuje informacje pochodzące z różnych źródeł oraz potrafi wykorzystać je w procesie uczenia się i rozwiązywania problemów;
- współpracuje z innymi, aktywnie uczestnicząc w pracy zespołowej i przyjmując odpowiedzialność za powierzone zadania.

Szczegółowe wymagania dostępne na stronie wydawnictwa Nowa Era

Podsumowując:

Wymagania konieczne (K) – ocena dopuszczająca

Obejmują podstawowe wiadomości i umiejętności, które umożliwiają uczniowi świadome uczestniczenie w zajęciach, korzystanie ze zdobywanej wiedzy oraz wykonywanie prostych zadań związanych z życiem codziennym. Uczeń, korzystając z pomocy nauczyciela, wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności. Opanowane wiadomości i umiejętności stanowią podstawę do dalszego kształcenia w zakresie fizyki.

Wymagania podstawowe (P) – ocena dostateczna

Obejmują wiadomości i umiejętności stosunkowo łatwe do opanowania, przydatne w życiu codziennym oraz niezbędne do kontynuowania nauki fizyki na wyższym poziomie. Uczeń, przy niewielkim wsparciu nauczyciela, rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne oraz wykonuje proste doświadczenia.

Wymagania rozszerzające (R) – ocena dobra

Obejmują wiadomości i umiejętności o średnim stopniu trudności, pozwalające na pogłębianie i rozwijanie treści podstawowych. Uczeń samodzielnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne, wykorzystując poznane prawa i zależności fizyczne. W razie potrzeby korzysta z dostępnych źródeł informacji, takich jak tablice fizyczne, słowniki, podręczniki czy wiarygodne zasoby internetowe.

Wymagania dopełniające (D) – ocena bardzo dobra
Obejmują wiadomości i umiejętności złożone oraz problemowe, wymagające samodzielnego myślenia i zastosowania wiedzy w nowych sytuacjach. Uczeń samodzielnie planuje i przeprowadza doświadczenia, analizuje ich wyniki oraz formułuje wnioski. Rozwiązuje złożone zadania rachunkowe i problemowe, w tym zadania wymagające wyprowadzania wzorów, analizy wykresów i łączenia różnych zależności fizycznych. Poszerza wiedzę o treści wykraczające poza podstawowy zakres programu, związane z realizowanymi zagadnieniami.

Kryteria uzyskiwania ocen

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
- opanował wiadomości i umiejętności wykraczające poza wymagania programowe;
- uzyskuje bardzo wysokie wyniki w sprawdzaniu wiedzy i umiejętności (99–100%);
- samodzielnie stosuje wiedzę w sytuacjach nietypowych i problemowych;
- potrafi formułować problemy oraz dokonywać analizy i syntezy nowych zjawisk;
- rozwiązuje problemy w sposób twórczy i niestandardowy;
- samodzielnie poszukuje, analizuje i wykorzystuje informacje z różnych źródeł;
- osiąga sukcesy w konkursach;
- spełnia wymagania na poziomach K, P, R i D.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:
- w pełnym zakresie opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania;
- samodzielnie stosuje zdobytą wiedzę w nowych sytuacjach;
- sprawnie korzysta z różnych źródeł informacji;
- samodzielnie planuje i przeprowadza doświadczenia fizyczne oraz analizuje ich wyniki;
- samodzielnie rozwiązuje zadania rachunkowe i problemowe;
- potrafi uzasadniać swoje rozwiązania i formułować poprawne wnioski;
- spełnia wymagania na poziomach K, P, R i D.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:
- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania;
- poprawnie stosuje poznane prawa, zasady i zależności fizyczne do rozwiązywania typowych zadań i problemów;
- samodzielnie wykonuje zaplanowane doświadczenia i interpretuje ich podstawowe wyniki;
- potrafi rozwiązywać proste zadania rachunkowe i problemowe;
- korzysta z podstawowych źródeł informacji;
- spełnia wymagania na poziomach K, P i R.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:
- opanował podstawowy zakres wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania;
- przy niewielkiej pomocy nauczyciela stosuje poznane wiadomości do rozwiązywania typowych zadań;
- wykonuje proste doświadczenia fizyczne zgodnie z instrukcją, korzystając ze wsparcia nauczyciela;
- zna i stosuje podstawowe wzory, prawa oraz jednostki wielkości fizycznych;
- potrafi odczytywać podstawowe informacje z tabel, wykresów, rysunków i tekstów;
- spełnia wymagania na poziomach K i P.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:
- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności w stopniu umożliwiającym dalsze kształcenie, mimo występujących braków;
- zna podstawowe pojęcia, prawa i wielkości fizyczne;
- z pomocą nauczyciela wykonuje proste doświadczenia i zadania;
- potrafi korzystać z podstawowych wzorów i jednostek;
- podejmuje próby samodzielnego rozwiązywania prostych problemów;
- spełnia wymagania konieczne (K).

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:
- nie opanował wiadomości i umiejętności koniecznych do dalszego kształcenia;
- nie zna podstawowych pojęć, praw i wielkości fizycznych;
- nie potrafi, nawet z pomocą nauczyciela, rozwiązać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności;
- nie potrafi wykonać prostego doświadczenia zgodnie z instrukcją, nawet przy wsparciu nauczyciela;
- nie wykazuje wystarczających postępów w opanowywaniu podstawowych treści programowych;
- nie spełnia wymagań koniecznych (K).

Kryteria oceniania poszczególnych form aktywności

Ocenie podlegają: prace klasowe (sprawdziany), kartkówki, odpowiedzi ustne, ćwiczenia praktyczne, praca ucznia na lekcji, prace dodatkowe oraz szczególne osiągnięcia.

1. **Prace klasowe (czyt. sprawdziany)** przeprowadza się w formie pisemnej, a ich celem jest sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia z zakresu danego działu.
   - Prace klasowe planuje się na zakończenie każdego działu.
   - Uczeń jest informowany o planowanej pracy klasowej z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
   - Przed każdą pracą klasową nauczyciel podaje jej zakres programowy.
   - Każdą pracę klasową poprzedza lekcja powtórzeniowa, podczas której nauczyciel zwraca uwagę uczniów na najważniejsze zagadnienia z danego działu.

- Zasady uzasadniania oceny z pracy klasowej, jej poprawy oraz sposób przechowywania prac klasowych są zgodne z WZO.
- Praca klasowa umożliwia sprawdzenie wiadomości i umiejętności na wszystkich poziomach wymagań edukacyjnych – od koniecznego do wykraczającego.

2. **Kartkówki** przeprowadza się w formie pisemnej, a ich celem jest sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia z zakresu programowego 1, 2 lub 3 ostatnich jednostek lekcyjnych.
   - Kartkówka jest tak skonstruowana, by uczeń mógł wykonać wszystkie polecenia w czasie nie dłuższym niż 15 minut.
   - Kartkówka jest oceniana w skali punktowej, a liczba punktów jest przeliczana na ocenę zgodnie z zasadami określonymi w Statucie.

3. **Odpowiedź ustna** obejmuje zakres programowy aktualnie realizowanego działu. Oceniając odpowiedź ustną, nauczyciel bierze pod uwagę:
   - zgodność wypowiedzi z postawionym pytaniem,
   - prawidłowe posługiwanie się pojęciami,
   - zawartość merytoryczną wypowiedzi,
   - sposób formułowania wypowiedzi.

4. **Praca domowa** jest pisemną lub ustną formą ćwiczenia umiejętności i utrwalania wiadomości zdobytych przez ucznia podczas lekcji.
   - Pisemną pracę domową uczeń wykonuje w zeszycie, w zeszycie ćwiczeń lub w formie zleconej przez nauczyciela.
   - Błędnie wykonana praca domowa jest sygnałem dla nauczyciela, mówiącym o konieczności wprowadzenia dodatkowych ćwiczeń utrwalających umiejętności.

5. **Aktywność i praca ucznia na lekcji** są oceniane zależnie od ich charakteru i jest zgodne z umową między nauczycielem i uczniami, przy uwzględnieniu zapisów WZO.

6. **Ćwiczenia praktyczne** obejmują zadania praktyczne, które uczeń wykonuje podczas lekcji. Przy udzielaniu informacji zwrotnej, nauczyciel bierze pod uwagę:
   - wartość merytoryczną,
   - dokładność wykonania polecenia,
   - staranność i estetykę,
   - w wypadku pracy w grupie stopień zaangażowania w wykonanie ćwiczenia.

7. **Prace dodatkowe** obejmują dodatkowe zadania dla zainteresowanych uczniów, prace projektowe wykonane indywidualnie lub zespołowo, przygotowanie gazetki ściennej, wykonanie pomocy naukowych, prezentacji. Udzielając informacji zwrotnej nauczyciel bierze pod uwagę m.in.:
   - wartość merytoryczną pracy,
   - estetykę wykonania,

- wkład pracy ucznia,
- sposób prezentacji,
- oryginalność i pomysłowość pracy.

8. **Szczególne osiągnięcia** uczniów, w tym udział w konkursach przedmiotowych, szkolnych i międzyszkolnych, są oceniane zgodnie z zasadami zapisanymi w WZO.

Kryteria wystawiania oceny po I semestrze oraz na koniec roku szkolnego

1. Klasyfikacja semestralna i roczna polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia oraz ustaleniu oceny klasyfikacyjnej.
2. Nauczyciele i wychowawcy na początku każdego roku szkolnego informują uczniów oraz ich rodziców o:
   - wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych,
   - sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów,
   - warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana oceny klasyfikacyjnej,
   - trybie odwoływania od wystawionej oceny klasyfikacyjnej.
3. Przy wystawianiu oceny śródrocznej lub rocznej nauczyciel bierze pod uwagę stopień opanowania poszczególnych działów tematycznych, oceniany na podstawie wymienionych wyżej różnych form sprawdzania wiadomości i umiejętności. Szczegółowe kryteria wystawienia oceny klasyfikacyjnej określa Statut.

Zasady uzupełniania braków i poprawiania ocen

1. Uczeń może poprawić kartkówkę, sprawdzian.
2. Oceny z prac klasowych poprawiane są na poprawkowych pracach klasowych w terminie tygodnia po omówieniu pracy klasowej i wystawieniu ocen.
3. Oceny z kartkówek poprawiane są zgodnie z WZO.
4. Uczeń może uzupełnić braki w wiedzy i umiejętnościach, biorąc udział w zajęciach wyrównawczych lub drogą indywidualnych konsultacji z nauczycielem.
5. Sposób poprawiania klasyfikacyjnej oceny niedostatecznej semestralnej lub rocznej regulują przepisy w Statucie i rozporządzenia MEN.

Zasady badania wyników nauczania

1. Badanie wyników nauczania ma na celu diagnozowanie efektów kształcenia.
2. Badanie to odbywa się w dwóch etapach:

- diagnozy wstępnej,
- diagnozy na koniec roku szkolnego.

PODSUMOWANIE

Na lekcjach oceniamy: prace klasowe, diagnozy, kartkówki, pracę na lekcji, aktywność, odpowiedzi ustne.
Poprawy prac klasowych i kartkówek - terminy są ustalane przez nauczyciela (piszemy poprawę w ciągu tygodnia po otrzymaniu niekorzystnej oceny). Innych poprawnie ma.
Na miesiąc przed klasyfikacją semestralną rodzice otrzymują informację o proponowanej ocenie semestralnej. Ocena semestralna **nie jest** średnia arytmetyczną ocen cząstkowych.

Ustala się następujące wagi ocen:

- diagnoza – procenty, waga 0,
- praca klasowa – waga 5,
- kartkówka – waga 3,
- odpowiedź ustna – waga 3,
- praca na lekcji – waga 2,
- aktywność – waga 1.

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB PSYCHOFIZYCZNYCH I EDUKACYJNYCH UCZNIA

Opinia poradni psychologiczno - pedagogicznej zobowiązuje nauczyciela do dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub/i specyficzne trudności w uczeniu się ustalając wymagania edukacyjne nauczyciel winien kierować się zaleceniami zawartymi w opinii poradni oraz potrzebami edukacyjnymi ucznia rozpoznanymi przez nauczycieli uczących go. Wymagania edukacyjne należy ustalić na takim poziomie, by uczeń mógł im sprostać i by skłaniały ucznia do odpowiedniego wysiłku edukacyjnego oraz zapewniały mu otrzymywanie ocen motywujących go do wytężonej pracy, wykorzystując w tym celu pełną skalę ocen. Wymagania te powinny zapewniać realizację celów edukacyjnych wynikających z podstawy programowej w takim stopniu, w jakim jest to możliwe z uwagi na występujące u ucznia trudności w uczeniu się.

- **Uczniowie o inteligencji niższej niż przeciętna**

- częste odwoływanie się do konkretu (np. graficzne przedstawianie treści zadań), szerokie stosowanie zasady poglądowości,
- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopni trudności
  (pamiętając, że obniżenie wymagań nie może zejść poniżej podstawy programowej),
- podawanie poleceń w prostszej formie (dzielenie złożonych treści na proste, bardziej zrozumiałe części),
- wydłużanie czasu na wykonanie zadania,
- podchodzenie do dziecka w trakcie samodzielnej pracy w razie potrzeby udzielenie pomocy, wyjaśnień, mobilizowanie do wysiłku i ukończenia zadania,
- zadawanie do domu tyle, ile dziecko jest w stanie samodzielnie wykonać,
- potrzeba większej ilości czasu i powtórzeń dla przyswojenia danej partii materiału.

- **Uczniowie słabowidzący**

  - właściwe umiejscowienie dziecka w klasie (zapobiegające odblaskowi pojawiającemu się w pobliżu okna, zapewniające właściwe oświetlenie i widoczność),
  - udostępnianie tekstów (np. testów sprawdzających wiedzę) w wersji powiększonej,
  - podawanie modeli i przedmiotów do obejrzenia z bliska,
  - zwracanie uwagi na szybką męczliwość dziecka związaną ze zużywaniem większej energii na patrzenie i interpretację informacji uzyskanych drogą wzrokową (wydłużanie czasu na wykonanie określonych zadań),
  - w geometrii należy wprowadzać uproszczone konstrukcje z ograniczoną do koniecznych liczbą linii pomocniczych i konstrukcje geometryczne wykonywać na kartkach większego formatu niż zwykła kartka papieru,
  - częste zadawanie pytania- „co widzisz?” w celu sprawdzenia i uzupełnienia słownego trafności doznań wzrokowych.

- **Uczniowie słabosłyszący**

  - zapewnić dobre oświetlenie klasy oraz miejsce dla dziecka w pierwszej ławce w rzędzie od okna. Należy też, umożliwić dziecku odwracanie się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi,
  - nauczyciel mówiąc do całej klasy, powinien stać w pobliżu dziecka zwrócony twarzą w jego stronę - nie powinien chodzić po klasie, czy być odwrócony twarzą do tablicy, to utrudnia dziecku odczytywanie mowy z jego ust,

- należy mówić do dziecka wyraźnie używając normalnego głosu i intonacji, unikać gwałtownych ruchów głową czy nadmiernej gestykulacji,
- trzeba zadbać o spokój i ciszę w klasie, eliminować zbędny hałas m.in. unikać szeleszczenia kartkami papieru, szurania krzesłami, to utrudnia dziecku rozumienie poleceń nauczyciela i wypowiedzi innych uczniów, powoduje też większe zmęczenie,
- nauczyciel winien upewnić się czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez dziecko niedosłyszące. W przypadku trudności zapewnić mu dodatkowe wyjaśnienia, sformułować inaczej polecenie, używając prostego, znanego dziecku słownictwa. Można też wskazać jak to polecenie wykonuje jego kolega siedzący w ławce,
- dziecko z wadą słuchu ma trudności z równoczesnym wykonywaniem kilku czynności w tym samym czasie, nie jest w stanie słuchać nauczyciela - co wymaga obserwacji jego twarzy - jednocześnie otworzyć książkę na odpowiedniej stronie i odnaleźć wskazane ćwiczenie. Często więc nie nadąża za tempem pracy pozostałych uczniów w klasie,
- dziecko niedosłyszące powinno siedzieć w ławce ze zdolnym uczniem, zrównoważonym emocjonalnie, który chętnie dodatkowo będzie pomagał mu np. szybciej otworzy książkę, wskaże ćwiczenie, pozwoli przepisać notatkę z zeszytu itp.,
- w czasie lekcji wskazane jest używanie jak najczęściej pomocy wizualnych i tablicy,
- konieczne jest aktywizowanie dziecka do rozmowy poprzez zadawanie prostych pytań, podtrzymywanie jego odpowiedzi przez dopowiadanie pojedynczych słów, umowne gesty, mimiką twarzy,
- nauczyciel podczas lekcji powinien często zwracać się do dziecka niesłyszącego, zadawać pytania – ale nie dlatego, aby oceniać jego wypowiedzi, ale by zmobilizować go do lepszej koncentracji uwagi i ułatwić mu lepsze zrozumienie tematu,
- uczeń niedosłyszący jest w stanie opanować konieczne i podstawowe wiadomości zawarte w programie nauczania ale wymaga to od niego znacznie więcej czasu i wkładu pracy, w porównaniu z uczniem słyszącym. Przy ocenie osiągnięć ucznia z wadą słuchu należy szczególnie doceniać własną aktywność i wkład pracy ucznia, także jego stosunek do obowiązków szkolnych.

- **Specyficzne trudności w uczeniu się**

- naukę tabliczki mnożenia, definicji, reguł wzorów, symboli chemicznych rozłożyć w czasie, często przypominać i utrwalać,
- nie wyrywać do natychmiastowej odpowiedzi, przygotować wcześniej zapowiedzią, że uczeń będzie pytany,
- w trakcie rozwiązywania zadań tekstowych sprawdzać, czy uczeń przeczytał treść zadania i czy prawidłowo ją zrozumiał, w razie potrzeby udzielać dodatkowych wskazówek,
- w czasie sprawdzianów zwiększyć ilość czasu na rozwiązanie zadań,
- można też dać uczniowi do rozwiązania w domu podobne zadania,
- uwzględniać trudności związane z myleniem znaków działań, przestawianiem cyfr, zapisywaniem reakcji chemicznych itp.,

- materiał sprawiający trudność dłużej utrwalać, dzielić na mniejsze porcje,
- oceniać tok rozumowania, nawet gdyby ostateczny wynik zadania był błędny, co wynikać może z pomyłek rachunkowych,
- oceniać dobrze, jeśli wynik zadania jest prawidłowy, choćby strategia dojścia do niego była niezbyt jasna, gdyż uczniowie dyslektyczni często prezentują styl dochodzenia do rozwiązania niedostępny innym osobom, będący na wyższym poziomie kompetencji.

- **Zagrożenie niedostosowaniem społecznym**

  - wyznaczanie większej ilości czasu na zadania wymagające czytania, pisania,
  - dzielenie materiału do nauki na mniejsze części,
  - zachęcanie do staranności wykonywanych prac i rysunków,
  - pozytywne motywowanie do pracy nad przezwyciężaniem istniejących trudności, itp.,
  - stopniowanie sytuacji zadaniowych, tak by uczeń mógł odnieść sukces,
  - wspieranie i naprowadzanie podczas rozwiązywania zadań matematycznych,
  - częste odwoływanie się do sytuacji z życia codziennego i do konkretów,
  - częste powtarzanie nowych treści,
  - pomaganie w selekcji materiału do nauki,
  - wyznaczanie konkretnych partii materiału do nauki w domu,
  - wzmacnianie poczucia własnej wartości, itp.,
  - wydawanie krótkich poleceń,
  - zadawanie pytań pomocniczych,
  - indywidualizowanie pracy lekcyjnej,
  - dzielenie materiału do opanowania na mniejsze części,
  - w czasie lekcji upewnianie się czy uczeń właściwie zrozumiał treść zadań i poleceń,
  - ukierunkowywanie na właściwą odpowiedź poprzez zadawanie pytań pomocniczych, naprowadzanie na prawidłowe rozwiązanie,
  - częste chwalenie ucznia indywidualnie i na forum klasy.

- **Szczególne uzdolnienia**

- stopniowanie trudności sytuacji zadaniowych,
- wyznaczanie konkretnych partii materiału do nauki w domu,
- akceptowanie własnych strategii rozwiązywania problemów matematycznych,
- urozmaicanie sytuacji zadaniowych,
- indywidualizowanie pracy lekcyjnej,
- prowadzenie krótkich, kilkuminutowych rozmów nauczyciela z uczniem, zwykle komentujących w sposób rozszerzający bieżący materiał lub kończących się sformułowaniem problemu, a potem rozwiązaniem go,
- zadawanie dodatkowych zadań podczas prac klasowych i domowych,
- przyzwalanie na korygowanie błędów kolegów (szukanie błędów w rozumowaniu),
- zezwalanie na prowadzenie przez uczniów fragmentów lekcji (czasami przygotowanie całej lekcji),
- zwiększanie wymagań, co do ścisłości i precyzji ich wypowiedzi,
- stworzenie uczniom najzdolniejszym okazji do swobodnego wyboru zadań trudniejszych, swobodnej decyzji w podejmowaniu dodatkowych zadań,
- organizowanie konkursów w rozwiązywaniu zadań trudniejszych.

Progi procentowe i wagi ocen

Przy ocenie ze sprawdzianów, testów i prac pisemnych obowiązują porównywalne normy procentowe punktacji:

99 % - 100% - celujący,
90% - 98% - bardzo dobry,
75 % - 89 % - dobry,
50 % - 74 % - dostateczny,
30 % - 49 % - dopuszczający,
0 % - 29 % - niedostateczny.

Ustala się następujące wagi ocen:

- diagnoza – procenty, waga 0,
- praca klasowa – waga 5,
- kartkówka – waga 3,
- odpowiedź ustna – waga 3,

- praca na lekcji – waga 2,
- aktywność – waga 1.